



# **İSTANBUL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

**SAĞLIKLI GELECEK İÇİN HIJYENİK OKULLAR**

**İSTANBUL**

**2018-2019**

## 1. PROJENİN AMACI

Günlük yaşamda insanların büyük kısmı temizlik ve hijyeni aynı anlamda kullanmakta ve algılamaktadır. Her iki ifade, aynı durumu karşılamamakla birlikte birbirini tamamlayan kavramlardır.

*Temizlik*, temiz olma durumu, temiz tutma durumu olarak tanımlanmaktadır.

*Hijyen*, sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümüdür. Hijyen, temizliğin daha kapsamlı, daha gelişmiş durumu, kısaca şemsiyesidir. Toplum sağlığını korumak ve geliştirmek, yaşam kalitesini yükseltmek, temizlik ve hijyen konusunda yeterli eğitim almış sağlıklı nesiller yetiştirmek, kamu kurum ve kuruluşlarının asli görevleri arasındadır. Anne, baba veya öğretmenler tarafından çocuk yaşlarda bizzat öğretilen temizlik uygulamalarının daha sonra çocukların kendisi tarafından yapılması gerekmektedir. Bu alışkanlıkların doğru şekilde verilmesi, kişinin ileriki yıllarda sağlığını doğrudan etkileyecektir. Toplum sağlığını korumak ve geliştirmek, yaşam kalitesini yükseltmek, temizlik ve hijyen konusunda duyarlı olmak gerekmektedir. Dolayısıyla temel eğitim kurumlarında bu doğrultudaki alışkanlıkların doğru şekilde edinilmesi için verilecek eğitimin önemi inkâr edilemez.

Bu çerçevede geliştirilen projenin amacı, İstanbul'da başta resmî ilköğretim kurumlarındaki öğrenciler olmak üzere, hizmetliler, kantin görevlileri ve öğrenci velilerini de kapsayan geniş bir kitleyi; genel alan temizliği okul hijyeni ve sağlık açısından önemi hususunda bilgilendirmek, doğru temizlik alışkanlıkları kazandırmak ve bu doğrultuda derslikler/sınıflar atölyeleri, genel alanları ve tuvaletlerinden başlamak üzere tüm okullarımıza model teşkil edecek standart bir model belirleyerek hayata geçirilmesini sağlamaktır.

Bu temel amaç doğrultusunda;

- ✓ Öğrencilerimize, velilerimize ve ilgili kurum çalışanlarımıza temizlik ve hijyene dair farkındalık kazandırılması,
- ✓ Okullarımızda yer alan derslikler, genel alanlar ve tuvaletlerin hijyen sanitasyon anlamında belirli bir standarda kavuşmasını sağlama,
- ✓ 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında “Hijyen ve Tuvalet Temizliği” konulu eğitimler verilmesi,
- ✓ 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında tüm hizmetlilerimize hijyen ve sanitasyon eğitimi verilmesi,

- ✓ 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında okullarımızda “Hijyen ve Sanitasyon” konulu eğitimlerin Veli Akademileri yoluyla velilere verilmesini sağlamak,
- ✓ Okullarımızdaki bütün öğrencilere tuvalet temizliği, tuvalet kullanma ve tuvalet öncesi ve sonrası sabunla el yıkama alışkanlığı kazandırmak,
- ✓ 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında okullardaki tuvalet malzemesi ihtiyacının belli ölçüde karşılanmasını sağlamak.
- ✓ Ortak kullanılan mekânların sağlıklı olmasını sağlayacak kültürü yerleştirmek hedeflenmektedir.

## 2. PROJENİN GEREKÇESİ

Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümü hijyen olarak tanımlanır. Hijyen bir sağlık bilimi olup temel ilgi alanı, sağlığın korunması ve sürdürülmesidir. Bir başka şekilde tanımlayacak olursak hijyen, kişinin kendi sağlığını koruması için devam ettirmesi gereken öz bakım uygulamalarının tamamıdır. Başta kişinin kendi sağlığı olmak üzere, başkalarının da sağlığını korumanın en önemli aracı temizliktir.

Temizlik sağlık açısından çok önemlidir. Beden temizliği, kullanılan eşyaların temizliği, besin temizliği, yaşanılan yerin temizliği gibi ayrıntılarla bir bütün oluşturur. Elbette bunlar arasında tuvalet temizliği oldukça önemli yer tutar. Gözle görülmeyen mikroorganizmaların hayatımız üzerinde oluşturduğu tehditleri bilmek ve farklı yollarla insan vücuduna transferini önlemek modern ve sağlıklı hayatın bir zorunluluğu şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalara göre, temiz olmayan tuvaletler birçok hastalığa ve sorunlara yol açmaktadır. Çünkü insan dışkısının dünyanın en pis maddesi olduğu, yapısının yüzde 90'ı mikroplardan meydana geldiği ifade edilmektedir. Kolera, hepatit A, tifo, dizanteri, sarılık, tenya, kılkurdu, kancalıkurt, tuvaletlerden bulaşan hastalıkların sadece bazılarıdır. UNICEF'in raporlarına göre dünyada dakikada 10 çocuk tuvaletlerden bulaşan mikroplar nedeniyle ölmektedir. Ölümün 44'ü enfeksiyon ve parazitlerden kaynaklanırken ölenlerin yüzde 52'sini 5 yaşın altındaki çocuklar oluşturmaktadır. Bu bağlamda küçük yaşlardan itibaren sağlık ve hijyen kurallarını bilmek ve uygulamak büyük önem arz etmektedir. Yapılan bir araştırmaya göre okullarda tuvalet eğitimi konusunda toplumda yüksek bir beklenti mevcuttur. Tuvalet eğitimine hiç gerek olmadığını söyleyenlerin oranı sadece %7,4 düzeyindedir. Umumi tuvaletlerin hijyen durumu dikkate alındığında tuvalet eğitiminin aslında yaş farkı gözetilmeksizin yaygın eğitim şeklinde yapılması gerekli gibi gözükmektedir.

### **3. PROJEYİ YÜRÜTECEK KİŞİ/KURUM/ KURULUŞLAR**

- ✓ İstanbul Valiliği
- ✓ İl Millî Eğitim Müdürlüğü
- ✓ İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
- ✓ İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri
- ✓ Yerel Yönetimler
- ✓ Sivil Toplum Kuruluşları
- ✓ Üniversiteler

### **4. KAPSAM**

Millî Eğitim Müdürlüğümüze bağlı resmî okullarda eğitim ve öğretim gören ilkokul kurumlarında öğrenim gören öğrencilerimiz, velilerimiz ve kurum çalışanlarımız.

### **5. UYGULAMA SÜRESİ**

Proje, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında uygulanacaktır.

### **6. PROJE YÜRÜTME İZLEME VE DEĞERLENDİRME EKİBİ**

Levent YAZICI	İl Millî Eğitim Müdürü
Levent ÖZİL	Strateji Geliştirme Birimi- İl Müdür Yardımcısı
Timur TUĞRAL	Strateji Geliştirme Birimi- Şube Müdürü
Hüveyda GÜMÜŞ	Strateji Geliştirme AR-GE Birimi

### **7. PROJE UYGULAMA BASAMAKLARI**

#### **Kasım Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Proje metnini güncellenip onaya sunulması
- Proje görsel ve dijital materyallerinin hazırlanması.
- Pilot bölgelerde okul ihtiyaç analizleri ve anket çalışmaları ile öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin alınması
- Kurumlarımıza yönelik hijyencheck-listleri oluşturmak
- Hijyen ve sanitasyon konularında ayrıntılı eğitim planlarının hazırlanması

#### **Aralık Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Öğrenci, okul personeli, veli eğitimlerinin başlaması
- Projenin ilgili öğretim programı kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi
- Kurumlarımızda hijyen konulu animasyonların öğrencilerimizle buluşturulması.
- Farkındalık çalışmaları kapsamında hijyen konulu dijital oyun geliştirme yarışmaları düzenlenmesi.
- Öğrencilere tasarım hakkında bilgilendirme yapılması
- Öğrencilerin gruplar halinde sağlık, temizlik konulu şiir antolojileri oluşturmasının başlaması
- Çöp kovaları ve konteynırlarının estetik bir görünüme kavuşturulması.
- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak

#### **Ocak Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Okul çöp kontenjanlarının estetik bir görünüme sahip olmaları sağlanacaktır.
- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması
- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından kişisel hijyen ve tuvalet eğitimi odaklı konferans ve seminerlerin düzenlenmesi

#### **Şubat Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Dersimiz temizlik konulu farkındalık etkinliklerinin yapılması
- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi
- Güvenli gıda hazırlama öğrenci ve veli eğitimleri
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması

- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi
- Antoloji çalışmalarından orijinal örneklerin okul dergilerinde yer verilmesi
- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması
- Gıda hijyeni farkındalık çalışmaları anne eğitimleri
- Temizlik konulu masalların derlenmesi
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak
- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi

#### **Mart Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması
- Gıda hijyeni farkındalık çalışmaları anne eğitimleri
- Güvenli gıda hazırlama öğrenci ve veli eğitimleri
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak
- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi
- Temizlik konulu masalların derlenmesi
- Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarına dair şartnamelerin oluşturulması

#### **Nisan Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması
- Gıda hijyeni farkındalık çalışmaları anne eğitimleri
- Güvenli gıda hazırlama öğrenci ve veli eğitimleri
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak
- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi
- Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarına başvuruların alınması
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması
- Temizlik konulu masalların derlenmesi
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi

### **Mayıs Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Gıda hijyeni farkındalık çalışmaları anne eğitimleri
- Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak
- Uzmanlar tarafından hijyen kuralları ve sağlıklı yaşam konusunda öğrenci ve öğretmenler bilgilendirilecektir.
- Okul kantin görevlileri hijyen ve sanitasyon konularında eğitimler verilecektir.
- Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesi sağlanacaktır.
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması
- Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi
- Temizlik konulu masalların derlenmesi

- İl Sağlık Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi
- İlçelerimizde temalı hijyen şenlikleri düzenlemesi
- Hazırlanan şiir antolojilerinin sergilenmesi

### **Haziran Ayı Yapılması Planlanan Proje Uygulama Basamakları**

- Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarının sonuçlandırılması ve ödüllendirmelerin yapılması
- Hazırlanan şiir antolojilerinin sergilenmesi
- İlçelerimizde temalı hijyen şenlikleri düzenlemesi

## **8. PROJE FAALİYET TAKVİMİ**

<b>Sıra No</b>	<b>Faaliyet</b>	<b>Uygulama Takvimi</b>	<b>Koordinatör</b>
1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Projenin hazırlanması</li> </ul>	KASIM 2018	Hüveyda GÜMÜŞ
2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Proje onayı ve tanıtımları</li> </ul>	KASIM 2018	Hüveyda GÜMÜŞ
3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pilot bölgelerde okul ihtiyaç analizleri ve anket çalışmaları ile öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin alınması</li> </ul>	KASIM 2018	Hüveyda GÜMÜŞ
4	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kurumlarımıza yönelik hijyencheck-listleri oluşturmak</li> <li>• Hijyen ve sanitasyon konularında ayrıntılı eğitim planlarının hazırlanması</li> </ul>	KASIM 2018	Hüveyda GÜMÜŞ
5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrenci, okul personeli, veli eğitimlerinin başlaması</li> </ul>	ARALIK 2018	Hüveyda GÜMÜŞ
6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Çöp kovaları ve konteynırlarının estetik bir görünüme kavuşturulması</li> <li>• Öğrencilere tasarım hakkında bilgilendirme yapılması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde sağlık, temizlik konulu şiir antolojileri oluşturmasının başlaması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması</li> </ul>	ARALIK-OCAK 2018-2019	Hüveyda GÜMÜŞ



7	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Temizlik ve hijyen konulu animasyonların öğrencilerle buluşturulması</li> </ul>	ARALIK-NİSAN 2018-2019	Hüveyda GÜMÜŞ
8	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dersimiz temizlik konulu farkındalık etkinliklerinin yapılması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi</li> </ul>	OCAK-ŞUBAT 2019	Hüveyda GÜMÜŞ
9	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Proje paydaşları tarafından temizlik kitleri, lavaboların modernize edilmesi, eksikliklerin giderilmesinin sağlanması</li> <li>• Antoloji çalışmalarından orijinal örneklerin okul dergilerinde yer verilmesi</li> </ul>	ARALIK-NİSAN 2018-2019	Hüveyda GÜMÜŞ
10	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gıda hijyeni farkındalık çalışmaları anne eğitimleri</li> <li>• Temizlik konulu masalların derlenmesi</li> </ul>	ŞUBAT-MAYIS 2019	Hüveyda GÜMÜŞ
11	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Güvenli gıda hazırlama öğrenci ve veli eğitimleri</li> </ul>	ŞUBAT-MAYIS 2019	Hüveyda GÜMÜŞ
12	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hijyen tuvalet ve lavabo standartlarını belirleyip örnekleri yaygınlaştırmak</li> </ul>	ARALIK-MAYIS 2018-2019	Hüveyda GÜMÜŞ
13	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sağlık İl Müdürlüğü tarafından konferans ve seminerlerin düzenlenmesi</li> </ul>	OCAK-MAYIS 2019	Hüveyda GÜMÜŞ
14	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarının şartnamelerinin oluşturulması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması</li> <li>• Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi</li> <li>• Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarına başvuruların alınması</li> </ul>	MART-NİSAN 2019	Hüveyda GÜMÜŞ

15	<ul style="list-style-type: none"> <li>İlçelerimizde Temalı hijyen şenlikleri düzenlemesi</li> <li>Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin okunması</li> <li>Öğrencilerin gruplar halinde oluşturmaya başladıkları sağlık, temizlik konulu şiir antolojilerinden örnek şiirlerden örneklerin resimlenmesi</li> <li>Hijyen okullar temalı slogan ve resim yarışmalarının sonuçlandırılması ve ödüllendirmelerin yapılması</li> <li>Hazırlanan şiir antolojilerinin sergilenmesi</li> </ul>	MAYIS-HAZİRAN 2019	Hüveyda GÜMÜŞ

## 9. PROJE MALİYETİ

Okullar, bütün çalışmalarını paydaşlar, belediyeler, kendi öz kaynakları, okul aile birliği, esnaf ve veli destekleriyle yapacaktır.

## 10. PROJENİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Projenin her yıl yeni beklenti ve ihtiyaçlar dikkate alınıp geliştirilerek sürdürülmesi hedeflenmektedir.